

REPUBLIČNI MUZEJ · ZADAR

odjel ZA DOKUMENTACIJU

Br. B-101

ETNOGRAFSKI ODJEL NARODNOG MUZEJA U ZADRU

NARODNO TKANJE U SJEVERNOJ DALMACIJI

IZLOŽBA

GRADSKA LOŽA, ZADAR, 28. IX — 15. X 1981.

U POVODU 2. JUGOSLAVENSKOG SIMPOZIJA O SLABOVIDNOSTI I STRABIZMU

Zbirka tekstila predstavlja značajan dio fundusa Etnografskog odjela Narodnog muzeja u Zadru. Priredivanjem izložbe **Narodno tkanje u sjevernoj Dalmaciji** želimo prikazati u Odjelu neizloženi dio ove zbirke, koji s izloženim narodnim nošnjama predstavlja sastavni dio tradicijskog tekstilnog inventara na našem području.

Prikazana su čista vunena tkanja od domaće prirodne i obojene vune, te miješana u kojima je po vunenoj osnovi tkano brnistrom ili je vunom protkana pamučna osnova. Za miješana tkanja od vune i pamuka kupovala se gotova pamučna nit.

Nakon šišanja ovaca domaća se vuna, oprana, razvrstavala prema kvaliteti, raščešljavana rukama ili pomoću pomagala s oštrim zupcima zvanog **gargaše** te isprela na preslici u tanju ili deblju nit prema vrsti tkanja.

Drukčija je bila obrada brnistre (žuka, žukva), sredozemnog grma žutih cvjetova. Brnistra se siječe ljeti, vezana u snopiće moči u plitkim uvalama zvanim **kvasilo**, tuče da se vanjska ovojnica, koja je tekstilno vlakno, odvoji od grančice a zatim se oprede na preslici.

Opredene niti tekstilnog vlakna, namotane na klupka, **klutka**, priređuju se za tkanje na tkalačkom stanu. Tkalja najprije snuje tkanje u određenoj duljini i širini. Na kopnu se često snuje i na tlu, u koje se zabodu drveni klinovi, **kočići**, a po tlu se katkad raširi prostirka da se osnova ne uprlja. Tkalja oko dva zabodena kočića omota niti u otvorenu osmicu, križa ih, radi **čini** i time razdvaja parne i neparne niti. Za duljinu tkanja zabode još 1—2 kočića. Uz primorje i na otocima upotrebljava se za to **snovaljica**, **snovanica**, okvir od četiri grede u kojima su klinovi. Na poprečnoj su gredi dva klina za križanje osnove. Klupka se stavljaju u košaricu ili u kutiju na pregratke, **kašetu**. Okvir za snovanje najčešće se nasloni na zid. Širinu osnove tkalja računa na **pasma** (1 **pasmo** = 60 **žica**, niti), a duljina na **lakat** (1 lakat je prosječno 60 cm). Lakat je od drva i na njemu su označene manje mjere, **po** lakta i **kvarat**. Gotovu osnovu tkalja smota u petlje, u **pletenu**, **kosu**, da joj se ne zamrsi, a zatim novija osnovu, **usnovu**, na drveno valjkasto vratilo. Vratilo se namjesti na dva rašljasta kočića. Drugi kraj osnove učvrsti se na rašljasto drvo (**vuka**) otežano kamenom da osnova bude dobro napeta pri navijanju. Da se križane niti pri navijanju rasporede i cijela širina osnove pravilno namata na vratilo, tkalja utakne u križanje niti dva **ko-**

čića, **cipca** i navijajući osnovu na vratilo neprestano raspoređuje i kontrolira pravilno i jednoliko namatanje osnove. Osnova navijena na vratilo stavlja se na gornje grede tkalačkog stana (**tara** na kopnu, **krosna** na otocima i uz obalu jugoistočno od Zadra).

Tkalački se stan sastoji od dvije vodoravne grede, **podvale**, **postolje**, **konji**, koje stoje na 4 noge. U donje grede usađene su 4 uspravne daske ili deblje grede, **stative**, **stupci**, koje su odozgo uzdužno spojene manjom gredicom. U stativ se stavlja prednje **vratilo** za gotovo tkanje, a stražnje je vratilo za navijenu osnovu. Osnova se, ovisno o vrsti tkanja, uvodi kroz **niti**, **nita**. Niti su učvršćene u gornju poprečnu gredicu, **sapon**, na kojoj su ovješene **taljice**, **becelici**, kruškolika oblika s koluturom. Nita se dižu i spuštaju pomoću taljica. Neki tkalački stanovi imaju umjesto taljica daščice, **kišćice**, **paričnjake**. S donje strane niti su vezane s perima, **stopama**, podnožnjaka, **podloge**. Nakon uvođenja kroz niti osnova se uvodi kroz **zupce brda** koje stoji u drvenom okviru, **brdilu**, učvršćenom također na gornju poprečnu gredicu, **sapon**. Brdom se pri tkanju zbija protkana nit, potka, **utak**. Kad je osnova uvedena kroz niti i kroz brdo, veže se sprijeda u čvorove, **uvežlje**, **grope**, kroz koje se prodjene željezna šipka i učvrsti u žlijeb prednjeg vratila. Prednje se vratilo učvršćuje i otpušta pri tkanju pomoću **zapinjača**; ovaj se sastoji od drvenog klina s ušicom, zvanog **jargola**, **švraka**, šuplje daščice, **šupljače**, i drvenog **klinčića**. Zapinjač je još konopom vezan o noge na donjoj gredi tkalačkog stana.

Pomoću naprave zvane **mulinel**, **motalo**, namata se nit potke na šuplju cijev trstike. Mulinel se sastoji od vodoravnog trokutnog okvira u koji su usađena dva okomita okvira: jedan za osovinu s **perajama**, **lopaticama**, a drugi za manju osovinu što završava željeznom šipkom u koju se utakne **civ** od trstike. Pomoću ručke okreću se obje osovine, spojene međusobno špagom, i tako namataju potku na **civ**. Kroz trstiku s potkom prodjene se željezna igla, pa se sve uloži u **ladicu**, **čunjak**. Na taj je način osnova i potka pripremljena za tkanje.

Tka se u dvije i u četiri niti: u dvije niti, **postavski**, **prtenski**, tkaju se vreće, bisage, tanje prostirke, mutapi i sukno za ženske **carze**, suknje koje se ne stupaju. U četiri niti, na **šćeto**, križanje niti u istom smjeru, tka se sukno za odjeću, debelo opredeni pokrivači, **biljci sukanci**, **rakna**, koji se i stupaju. Tanji vuneni ili vuneno-pamučni pokrivači, **valinca**, tkaju se često u uzorku; **na riblju kost**, na rombove, **kolajca**, **mendulice**, **kućice** i na kvadrate, **škatulice**, **kvadrelice**.

Sukno i deblji pokrivači stúpali su se u Velikoj i Maloj Paklenici, u Karinu, u Bilišanima, na Berberovu buku te u Krupi. Sa zadarskih otoka slalo se sukno i pokrivači u stúpe na rijeci Krki. Sukno za odjeću stúpalo se u stúpi na drvene batove učvršćene u gornji kraj velikog izdubljenog korita. Drvenim manjim koritom voda je dovedena do sukna, močila ga, a u isto se vrijeme preko drugog manjeg korita dovodila voda, koja je preko drvene osovine na kotač pokrenula batove stúpe. Kad je sukno, složeno u koritu, bilo namočeno, zaustavio se dovod vode do batova, koji su dalje stúpali sukno dok nije dobilo željenu gustoću. Biljci su se valjali, ali i prali, u drvenoj **biljčanoj kaci**, u kojoj je snaga mlaza vode valjala biljece.

Za izložbu su odabrani: **biljci** (kat. br. 1—7) tkani prirodno bijelom ili sivkastom vunom (kat. br. 3) na obojene pruge ili na četvorine, često ukrašeni duljim rijetkim obojenim **kitama**, **bičevima**. Biljac je redovito sastavljen od dvije, **dvopolac**, ili od tri pole tkanja, **tropolac**. Lakši pokrivač, **sukanac**, **sukance**, tkao se prirodno bijelom vunom (kat. br. 13), često od birane, fino opredene meke vune, na obojene četvorine (kat. br. 10, 11) ili na pruge (kat. br. 12), ali i od šarene vune, zvan **šarenica**, **kuverta**, na obojene pruge i kvadrate (kat. br. 14). Otočko **rakno** (Sali, Zaglav, Žman na Dugom otoku i otok Vrgada) tkano je prirodnom bijelom vunom na mrkosmede pruge ili na kvadrate (kat. br. 8, 9). Nekada je rakno služilo kao pokrivač i kao ogrtač.¹ Sličnu funkciju ima do danas sačuvano pačetvorinasto vuneno tkanje, **bankal** (Pag, Novigrad) (kat. br. 24), npr. kao pokrivač za dizanje tijesta, ali i kao ogrtač oko ramena ili prebačen preko glave za zaštitu od kiše, pa kao prostirka za klupu (npr. u crkvi). **Bisage** su duga pačetvorina tkanja koja se na oba kraja preklopi u dvije vreće; služile su za prijenos tereta na ramenu, za prijenos tereta na magarcu ili na mazgi, ali i za sijanje žitarica (kat. br. 23 i na sl. 47). Za prijenos žitarica služile su tkane vreće (kat. br. 20—22) pokrivene pačetvorinom tanjeg vunenog tkanja zvanog **cidilo**. Među izloženim vrećama najstariji je primjerak tkanja vreća iz Dikla (kat. br. 20), tkana brnistrom s prugama svjetlije, žućkastosmede i tamnije smeđe vune po domaćoj prirodnoj žućkastoj vuni. Brnistrom, najčešće obrađenom i opredenom u tijeku rata, tkalo se sve do pedesetih godina kako pokazuje primjerak **tapeta** iz Sali, Dugi otok (kat. br. 19). Po osnovi od brnistre obojene žarkim bojama protkano je prugama od rezane krpe. Kako je često već nestalo

vještine u bojanju brnistre, poslijeratni pokušaji bojanja nisu bili tako uspješni kao u vrijeme dok je tkanje brnistrom bilo još opće poznat način tkanja i obrade brnistrina vlakna.²

Na izložbi su odabrani primjerci stúpanog sukna: bijelog (kat. br. 25) za krojenje djevojačke haljine, crnog, pastirskog ogrtača, **aljka** (kat. br. 26) izvezenog i ukrašenog kitama od iste vune, pa **kabana** (kat. br. 27) od mrke vune, s prišivenom kukuljicom, ukrašenog na rubu prednjica prugom tvorničkog sukna i aplikacijom istog sukna i kitama na prednjicama. Mrki ili crni **kabani** bez ukrasa služili su za ogrtanje ribarima (Novigrad, otok Iž, Sali). Od modrog stúpanog sukna krojena je novija radna ženska suknja s oplećkom iz Prkosa (kat. br. 28).

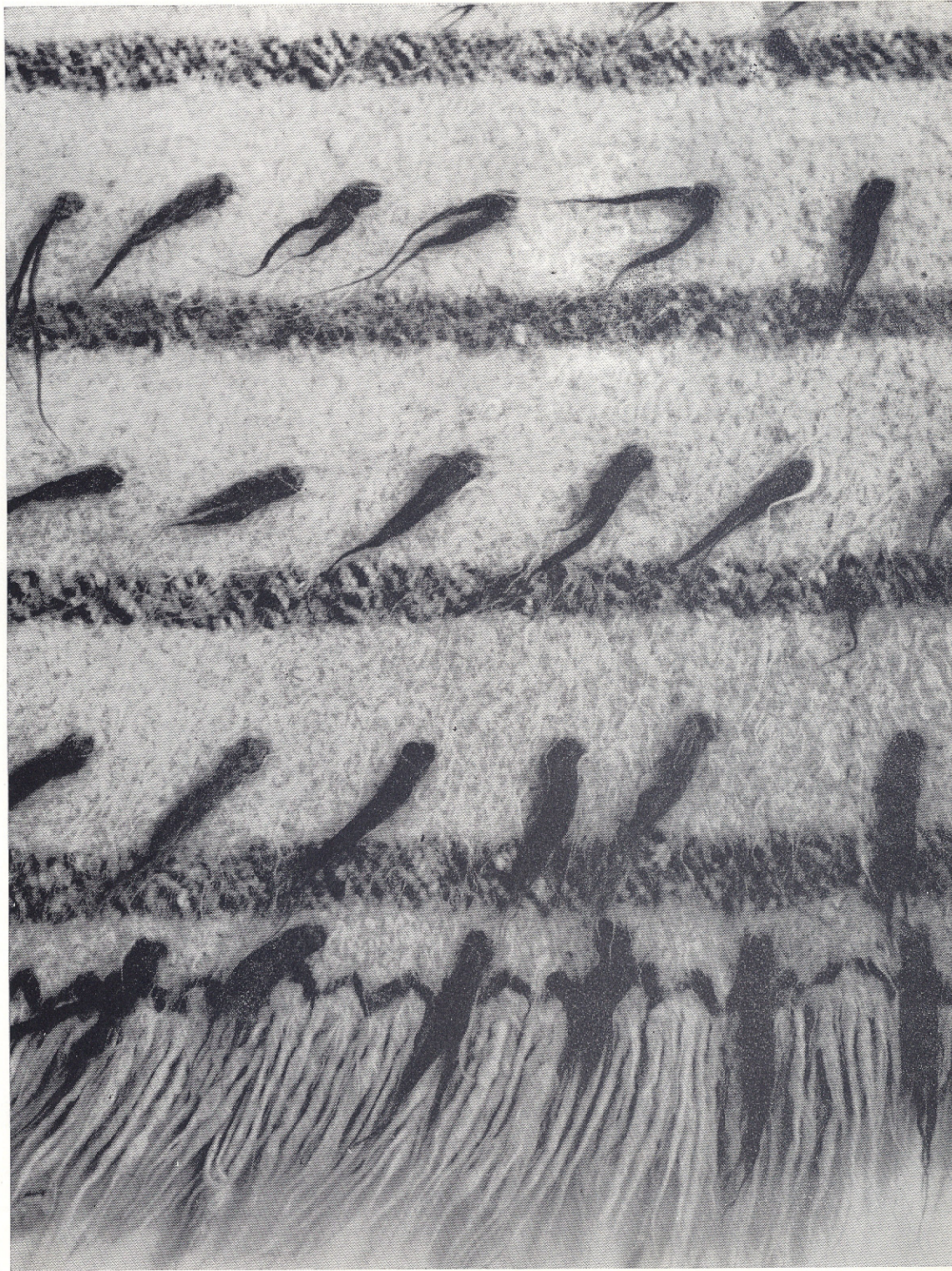
Tkanje je bilo pretežito žensko rukotvorstvo, a učilo se tkati u obitelji. No, ako u kući nije bilo tkalje, davalo se tkati drugima. U primorskim i otočkim mjestima bilo je i poluprofesionalnih tkalja. Ta su mjesta bila svojevrsna središta učenja tkalačke vještine, a tkalje su bile poznate i u široj okolici (Žman, Veli Iž, Novigrad). Treba zabilježiti da je na našem području bilo i muškaraca-tkalaca, a redovito su to bili sinovi vrsnih tkalja (Novigrad, Petrčane, Privlaka, Sukošan i dr.). Među danas živima neki od tih tkalaca tek su nedavno napustili tkalački rad.

Većina izloženih predmeta potječe s konca 19. st. pa sve do najnovijeg vremena, do sedamdesetih godina našeg stoljeća. To govori da se, unatoč društveno-ekonomskim promjenama koje su se odrazile na narodnom životu, održala izrada i uporaba određenih vrsti tkanja koje odgovaraju temeljnim potrebama sela. Napokon, izloženi predmeti pokazuju da su ovi relativno jednostavni i skromni predmeti rezultat vještine i smisla za sklad boja, što je uz funkcionalnost samih predmeta glavna značajka proizvoda narodnog rukotvorstva.

Olga OŠTRIĆ

¹ O tom problemu vidjeti: Đurđica Petrović, Prilog proučavanju kulturnog kontinuiteta u materijalnoj kulturi jadranskog područja, Fiskovićeve zbornik I, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, 21, Split 1980, str. 664—684.

² O brnistri: Andrija Stojanović, Brnestra (žuka — *Spartium junceum*). Upotreba i prerada duž istočnoga Jadrana, Publikacije Etnološkog zavoda Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 4, Zagreb 1962.

SI. 1 — KIĆENI
BILJAC, Prkos,
kat. br. 5.

Sl. 2. — SUKANCE,
Starigrad,
kat. br. 11.

FOLK WEAVING IN NORTHERN DALMATIA

Summary

The textile collection makes an important part of the materials in the Ethnographic Department of the People's Museum in Zadar. The purpose of the exhibition »Folk Weaving in Northern Dalmatia« is to show the part of the collection unexhibited so far but which, together with the folk costumes, represents an integral part of the traditional textiles outfit in our region.

Weaving products made of pure wool, both natural and dyed, have been displayed, as well as those combined with the threads of the Spanish broom or cotton.

After shearing the washed wool is dressed by hand and **gargaše** (a gadget having sharp cogs), then spun on the distaff. The Spanish broom (*Spartium junceum*) is a Mediterranean shrub with yellow flowers. It is cut in summer, its branches sheafed, retted, dried and thrashed to remove the bark which serves as thread and then spun on the distaff. After the preparation of the spun threads, warping (i. e. fixing the length and width of the fabric), laying the warp on the loom called **tara** or **krosna**, the displayed, materials are made in two ways. One is by using two threads, **postavski**, **prtenski** for lighter skirts, **carze**, for bags, saddlebags and lighter wool rugs. The other uses four threads for clothes, cloaks and heavier covers.

For this exhibition fabrics with four threads have been singled out: covers such as **biljci** and **sukanci** lightly or heavily fulled, some of the decorated by sparse **kite**, **bičevi** (fringes) (cat. no. 1—7, 10—13), **rakna** (cat. no. 8, 9), covers from Dugi otok and lightly fulled **valinca** (cat. no. 15—18) made of finely spun wool, the latter group consisting of the mixed wool-on-cotton unfulled fabric (cat. no. 17—18), then light covers — **šarenice** or **kuverte** (cat. no. 14). Besides **rakno** that served both as cover and

cloak, but for other purposes as well, a similar fabric made of thinner threads served as **bankal** (cat. no. 24) and was used as a cover (e. g. for the rising dough) but also around the shoulders or over the head, or a cover for pew. Woven with two threads are **bisage** (saddlebags) (cat. no. 23) for carrying corn and other weight on the shoulder or saddle of donkey or mule, as well as for sowing grain (fig. 47.). Among them is a bag from Diklo (near Zadar) (cat. no. 20) woven with the Spanish broom and wool on the wool warp, the oldest specimen of weaving made about 1880.

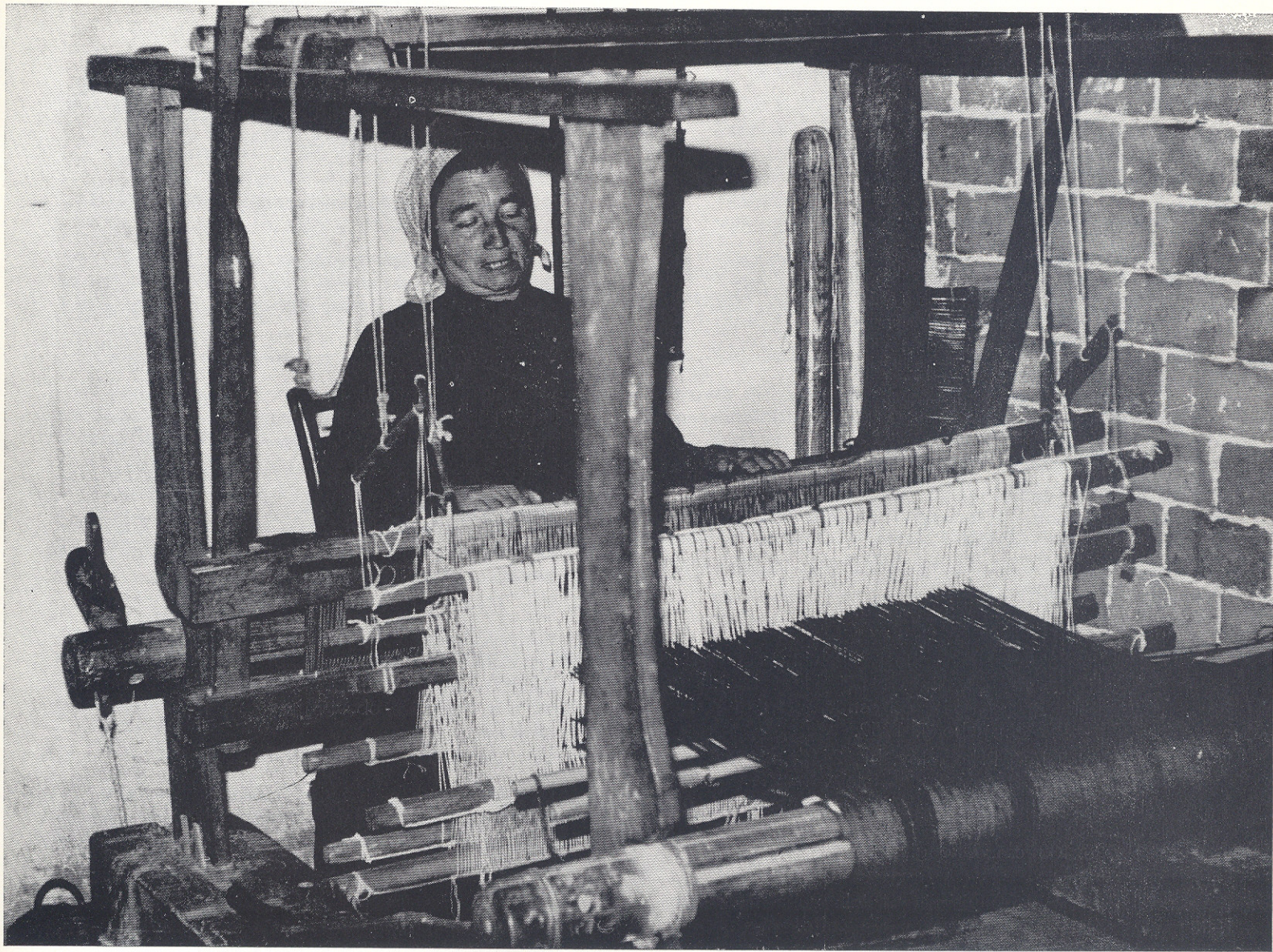
Among the exhibits made of natural or dyed wool are a shepherd's cloak, **aljak** (cat. no. 26) and **kaban** with hood of dark-brown wool. A similar brown or black **kaban**, without decorative rim was used by fishermen. The plaited skirt with bodice from Prkos, made of blue stamped cloth, was worn for everyday work.

Weaving was predominantly a female handicraft taught and learnt in families. If there was no woman-weaver in the house the services were required outside. Along the coast and on the islands there were also places with semi-professional weavers. Those places were specific centres where the weaving craft was learnt and their weavers were known also in wider surroundings (Žman, Veli Iž, Novigrad, etc.). At last we must point out that in some places there were also men-weavers, always sons of excellent women weavers (Petrčane, Privlaka, Novigrad, Sukošan). Among those living today some stopped weaving not long ago.

Most exhibits were made in the period from the end of 19th century to the seventies in 20th century. It proves that this kind of weaving resisted all the consequences of the socio-economic changes on the life of the people and that its existence was conditioned by the basic needs of the village. Ultimately, these relatively simple and plain exhibits are the result of the skill and sense of harmony of colours. These elements, together with their usefulness, are characteristic for the folk handicraft products.

Sl. 3. — VREĆA,
Bilišane,
kat. br. 21.

Sl. 4. — Tkalja uz KROSNA, Kraj, otok Pašman, kat. br. 46.

katalog

Kratice: PR = privatno vlasništvo
Vel. = veličina

I. Stupani vuneni pokrivači:

1. BILJAC, Nadin, inv. br. 1540
Od tri pole, od prirodno bijele vune na crvene i zelene pruge, ukrašen obojenim kitama, **bičevima**, a na oba kraja kite od osnove.
Vel. 245x166 cm. Oko g. 1930.
2. BILJAC, Starigrad, inv. br. 2382
Od tri pole, od prirodno bijele vune na crvene, zelene i ljubičaste pruge i s kitama od osnove na oba kraja.
Vel. 218x204 cm. Oko g. 1967.
3. BILJAC, Bilišane, inv. br. 2515
Od dvije pole, od prirodno sivkaste vune na crvene, modre, ružičaste i narančaste pruge, ukrašen jednako obojenim kitama, **bičevima** i na oba kraja kite od osnove.
Vel. 249x181 cm. Oko g. 1970.
4. BILJAC, Zelengrad, inv. br. 2615
Od dvije pole, od prirodno bijele vune na crvene, zelene i modre četvorine. Na jednom kraju porubljen, na drugom kite od osnove.
Vel. 241x149 cm. Oko g. 1959.
5. KIČENI BILJAC, Prkos, inv. br. 2664
Od tri pole, od prirodno bijele vune na crvene i zelene pruge, ukrašen obojenim **kitama** i na oba kraja kite od osnove.
Vel. 236x138 cm. Oko g. 1935.
6. BILJAC, Prkos, inv. br. 2837
Od tri pole, od prirodno bijele vune na zelene, crvene i ružičaste četvorine, **škatulje**.
Vel. 200x238 cm. Oko g. 1979.
7. BILJAC, Kukljica, otok Ugljan, inv. br. 1815
Od tri pole, od prirodno bijele vune, na oba kraja tri smeđe pruge i kite od osnove.
Vel. 218x200 cm. Oko g. 1940.
8. RAKNO, Žman, Dugi otok, inv. br. 2622
Od dvije pole, od prirodno bijele vune na mrkosmeđe pruge. Na jednom kraju porubljeno, na drugom kite od osnove vezane u čvorove.
Vel. 213x137 cm. Oko g. 1930.

II. Laganiji, stupani i nestupani vuneni pokrivači i prostrirke:

9. RAKNO, Žman, Dugi otok, inv. br. 2629
Od dvije pole, od prirodno bijele vune na mrkosmeđe četvorine; porubljeno na oba kraja.
Vel. 218x151 cm. Oko g. 1914.
10. SUKANCE, Starigrad, inv. br. 2383
Od tri pole, od birane prirodno bijele vune na crvene, zelene i modre četvorine. Na oba kraja kite od osnove.
Vel. 238x210 cm. Oko g. 1967.
11. SUKANCE, Starigrad, inv. br. 2385
Od tri pole, od birane prirodno bijele vune na mrkocrne četvorine. Na oba kraja kite od osnove.
Vel. 238x235 cm. Oko g. 1967.
12. SUKANCE, Radovin, inv. br. 1712
Od dvije pole, od prirodno sivkastožučkaste vune na crvene i zelene pruge. Na oba kraja kite od osnove. Tkano na **riblju kost**.
Vel. 214x163 cm. Oko g. 1900.
13. SUKANCE, Radovin, inv. br. 1717
Od dvije pole, od prirodno bijele vune. S jedne uzdužne strane porubljen, s druge upletene kite od iste vune. Na oba kraja kite od osnove. Tkano **na kola**.
Vel. 159x149 cm. Oko g. 1950.
14. KUVERTA, Nadin, inv. br. 1589
Od dvije pole, od crvene, zelene, modre i narančaste vune na četvorine i pruge. Na oba kraja kite od osnove.
Vel. 290x162 cm. Oko 1. svjetskog rata.
15. VALENCA, Sali PR
Od dvije pole zeleno obojene vune, lagano stupana; na oba kraja porub od crvene pamučne tkanine, oštećena.
Vel. 137x140 cm. Oko g. 1930.
16. VALINCA, Žman, Dugi otok, inv. br. 2671
Od dvije pole, od fino predene prirodno bijele vune, na oba kraja porubljena. Tkanje **na kućice** raznog smjera.
Vel. 227x162 cm. Oko g. 1910.

III. Pokrivači i prostirke od miješanog tkanja:

17. VALINCA, Žman, Dugi otok, inv. br. 2623
Od dvije pole, tkana prirodno bijelom vunom po bijelom pamuku, s tri modre pruge uz jedan kraj; jedan kraj porubljen, na drugom kite od osnove. Tkana **na kućice**.
Vel. 201x182 cm. Oko g. 1930.
18. VALINCA, Žman, Dugi otok, inv. br. 2628
Od dvije pole, tkana prirodno bijelom vunom po bijelom pamuku i na oba kraja porubljena. Tkana **na kućice**.
Vel. 196x143 cm. Oko g. 1930.
19. TAPET, Sali, PR
Duga pačetvorina, tkana rezanim trakovima tkanina po osnovi od crvene, ljubičastomodre i zeleno obojene brnistre, crveno, ljubičastomodre i zeleno obojenom brnistrom po osnovi od rezanih trakova tkanine, s kitama osnove na oba kraja. Nerabljeno.
Vel. 300x55 cm. Oko g. 1955.

IV. Vreće za žitarice:

20. VRIĆA, Diklo, inv. br. 972
Tkana izbijeljenom brnistrom, prirodno žućkastom i mrkosmeđom vunom po prirodno žućkastoj vuni na šire i uže pruge. Na otvoru petlja od osnove s kitama.
Vel. 140x87 cm. Oko g. 1880.
21. VREĆA, Bilišane, inv. br. 2516
Od prirodne svijetle do tamnije sive i mrkosmeđe vune, na otvoru petlje od osnove s kitama te bijeli gajtan za vezanje.
Vel. 88x60 cm. Oko g. 1970.
22. VRIĆA, Radovin, inv. br. 2752
Od prirodno bijele vune na mrkocrne guste i šta-pičaste pruge, na otvoru petlje od osnove s kitama i bijelo-crno uže za vezanje.
Vel. 97x74 cm. Oko g. 1935.
23. BISAGE, Pag, inv. br. 932
Od prirodno bijele vune na crno-bijele pruge. Na rubu obje vreće petlje od osnove opšivene crnom vunom.
Vel. 156x47 cm. Oko g. 1900.

V. Prostirke-ogrtiči, sukno za odjeću i odjeća:

24. BANKAL, Pag, inv. br. 776
Pačetvorinast, tkan prirodno bijelom vunom na uske crne, zelene i bijele pruge. Na jednom kraju porubljen, na drugom kite od osnove vezane u čvorove.
Vel. 165x90 cm. Oko 1. svjetskog rata.
25. SUKNO nekrojeno, Krupa, NSO
Jedna pola nekrojenog bijelog stupanog sukna za krojenje djevojačke haljine, **bjeljače**. Na oba kraja kite od osnove vezane u čvorove.
Vel. 890x68 cm. Oko 2. svjetskog rata.
26. ALJAK, Zemunik, inv. br. 2811
Od deblje crne vune. Prednjice i leđa krojene ujedno, s uskim rukavima i proširen trapezoidnim klinom. Niski ovratnik i klinovi izvezeni istom vunom i ukrašeni vunenim kitama. Vez: lančanac, ovijanac i opletuša.
Vel. duljina: 101 cm, rukav 35 cm. Oko g. 1950.
27. KABAN, Biograd, inv. br. 869
Od mrkocrnog sukna, ravno krojen, s dugim rukavima, po duljini pačetvorinast klin; s kukuljicom. S unutarnje strane porub od crnog sukna, a na prednjicama romboidna aplikacija s crnim svilenim kitama. Domaće tvorničko sukno.
Duljina: 133 cm, rukavi 56 cm, kukuljica 32 cm. Oko g. 1900.
28. MODRINA, Prkos, inv. br. 2823
Uz oplećak, krojen ravno, prišivena je i u struku ubrana sukna, porubljena s unutarnje strane pamučnom tkaninom i odozgo s nekoliko redova prošitaka obojenim koncem.
Duljina: 112 cm. Oko 2. svjetskog rata.

VI. Fotografije:

29. Šišanje, **strižnja** ovce, Brbinj, Dugi otok
Shearing, **strižnja**, Brbinj, Dugi otok
30. Žene s preslicom, Kruševo
Women with distaff, Kruševo
- 31—32. Snovanje pomoću **kočića** zabodenih u tlo; na prekrštenoj osnovi vežu se **pasma**, Vrana
Warping by **kočići** stuck in the ground. Vrana

- 33—34. Navijanje osnove na **vratilo**; na drugom kraju osnova učvršćena u rašljasto drvo (**vuka**) otežano kamenom, Vrana
Winding up warp on beam; on the other side warp is fastend into forked wood, **vuka**, made heavy by stone, Vrana
- 35—37. Navijanje osnove na vratilo, Ivoševci
Winding up warp on beam, Ivoševci
38. Snovanje na **snovalji**, drvenom okviru s klinovima, Kašić
Formning warp on **snovalja**, i. e. wood frame with wedges, Kašić
- 39—41. Priređivanje osnove na tkalačkom stanu zvanom **krosna**, Kraj, otok Pašman
Forming warp on loom called **krosna**, Kraj, the island Pašman
- 42—46. Tkalja tka na **krosna**, Kraj, otok Pašman
Women weaver weaving on **krosna**, Kraj, the island Pašman
47. Sijač sa **bisagama**, Vrana
Sower with saddlebags, Vrana

Autori Fotografija:

Mladen Tomljenović, br. 29, 31—34, 39—46.
Joso Špralja, br. 35—37.
Dr Šime Batović, br. 38.
Olga Oštrić, br. 30, 47.

Povećanja fotografija:

Franjo Nedved, br. 35—38; sva ostala Mladen Tomljenović.

Fotografija na koricama:

BISAGE, Pag, kat. br. 23
Snimio: Antun Travirka

Fotografije u katalogu:

Br. 1—3. Antun Travirka
Br. 4. Mladen Tomljenović

Obrada teme, postava izložbe i katalog:

Olga Oštrić

Lektor:

Julije Derossi

Prijevod na engleski:

dr Ivo Mardešić

Suradnja na izložbi:

Jasenska Lulić, Ivan Tomljanović

Tehnička rješenja:

Antun Travirka

Plakat:

Nilo Karuc

Tehnički suradnik na izložbi:

Marko Opačić

Izdavač: Narodni muzej Zadar

Tisak: Narodni list Zadar, rujna 1981.

Naklada: 500 primjeraka

